

RPO WD 2014-2020

**Konsultacje społeczne
Szczegółowego Opisu Osi
Priorytetowych
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Dolnośląskiego
2014-2020**

SZOOP RPO WD 2014-2020

4 marca 2015 r. - Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjął pierwszy projekt Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych (SZOOP) RPO WD 2014-2020

9-24 marca 2015 r – konsultacje społeczne SZOOP

16 -24 marca 2015 r. - w ramach konsultacji społecznych - spotkania informacyjne dla potencjalnych beneficjentów (możliwość zgłaszania uwag poprzez formularz)

Kwiecień 2015 r. – odniesienie się do uwag i przygotowanie raportu z konsultacji

Maj 2015 r. – opiniowanie SZOOP przez MiR

Czerwiec 2015 r. – finalne zatwierdzenie SZOOP

II – III kwartał 2015 r. - uruchomienie pierwszych konkursów

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

	Fundusz	Alokacja (EUR)
Oś priorytetowa 1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE	EFRR	415 546 718
Oś priorytetowa 2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE	EFRR	66 386 308
Oś priorytetowa 3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	EFRR	392 347 048
Oś priorytetowa 4 ŚRODOWISKO I ZASOBY	EFRR	180 030 665
Oś priorytetowa 5 TRANSPORT	EFRR	340 626 305
Oś priorytetowa 6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ	EFRR	163 026 832
Oś priorytetowa 7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	EFRR	60 952 230
Oś priorytetowa 8 RYNEK PRACY	EFS	254 323 171
Oś priorytetowa 9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	EFS	143 926 219
Oś priorytetowa 10 EDUKACJA	EFS	156 181 093
POMOC TECHNICZNA	EFS	79 200 000
RAZEM		2 252 546 589

Zintegrowane podejście terytorialne

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne będą realizowane na obszarach funkcjonalnych największych miast województwa:

- Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - **291,25 mln euro**
w tym 240,8 mln euro (EFRR) i 50,45 mln euro (EFS)
- Aglomeracji Wałbrzyskiej – **193,6 mln euro**
w tym 152,35 mln euro (EFRR) i 41,25 mln euro (EFS)
- Aglomeracji Jeleniogórskiej – **122,225 mln euro**
w tym 95,85 mln euro (EFRR) i 26,375 mln euro (EFS)

Łączna alokacja na ZIT wynosi **607,075 mln euro**.

Oś priorytetowa 1 Przedsiębiorstwa i innowacje - 415 546 718 EUR

Działanie 1.1 Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych **32 800 000 EUR**

Działanie 1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa **130 703 787 EUR**

Działanie 1.3 Rozwój przedsiębiorczości **62 650 419 EUR**

Działanie 1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw **19 156 670 EUR**

Działanie 1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP **170 235 842 EUR**

**Działanie 1.1 Wzmacnianie potencjału B+R
i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych**

32 800 000 EUR

[Działanie realizowane tylko na poziomie IZ RPO WD]

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

Wsparcie rozwoju infrastruktury B+R w publicznych jednostkach naukowych (oraz ich konsorcjach) i w uczelniach/szkołach wyższych (oraz ich konsorcjach):

- zakup środków trwałych (w tym aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych) niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw;
- zakup wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw.

Elementem wsparcia mogą być także inwestycje budowlane w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typ beneficjenta:

- publiczne jednostki naukowe i ich konsorcja;
- publiczne uczelnie/szkoły wyższe i ich konsorcja

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 70 mln PLN

Instrumenty finansowe: nie dotyczy

Działanie 1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa

130 703 787 EUR

Poddziałanie nr 1.2.1

114 703 787 EUR

– konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.2.2

16 000 000 EUR

– ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

1.2 A Wsparcie dla przedsiębiorstw chcących rozpocząć lub rozwinąć działalność B+R:

- a) inwestycje przedsiębiorstw w obszarze badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych;
- b) zakup i wdrożenie wyników prac B+R oraz praw własności intelektualnej (m.in. patentów, licencji, know-how lub innej nieopatentowanej wiedzy technicznej).

Projekty realizowane mogą być przez przedsiębiorstwa samodzielnie bądź jako lidera konsorcjum we współpracy z zewnętrznymi podmiotami, m.in.: jednostkami naukowymi, szkołami wyższymi, IOB (w tym będącymi organizacjami pozarządowymi) lub podmiotami leczniczymi.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

1.2 B Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R przedsiębiorstw

1.2 C Usługi dla przedsiębiorstw:

a) **profesjonalne usługi proinnowacyjne świadczone przez instytucje otoczenia biznesu** m.in. parki technologiczne, centra transferu technologii, akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz inne organizacje wspierające procesy innowacji w przedsiębiorstwach

Bezpośrednim beneficjentem pomocy będą przedsiębiorstwa, które wybierają wsparcie oferowane w danych instytucjach (**popytowy charakter wsparcia**), wsparcie to powinno przyczyniać się do wspierania procesów innowacji w przedsiębiorstwach i efektywniejszego wykorzystania potencjału rozwojowego firm.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

b) Wsparcie MSP poprzez instrument typu „bon na innowacje” (bezzwrotne wsparcie w formule bonu – dofinansowania usługi na rzecz MŚP).

Wykonawcą usługi może być wyłącznie jednostka naukowa określona w art. 2 pkt. 9a-f ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96 poz. 615) prowadząca w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe.

Typ beneficjenta:

- MŚP;
- konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi, uczelniami/ szkołami wyższymi lub podmiotami leczniczymi, bądź ze spółkami celowymi tworzonymi przez te podmioty;
- jednostki samorządu terytorialnego w zakresie instrumentu typu bon na innowacje;
- IOB, w tym organizacje pozarządowe w zakresie instrumentu typu bon na innowacje.

1.2 D Rozwój i profesjonalizacja oferty wsparcia proinnowacyjnego otoczenia biznesu. Projekty w zakresie uzupełnienia infrastruktury B+R - IOB.

Projekty dotyczące infrastruktury niezbędnej dla świadczenia specjalistycznych usług laboratoryjnych, w tym uruchomienie specjalistycznych laboratoriów i powierzchni badawczych dla przedsiębiorstw, wraz z wyposażeniem.

Beneficjenci:

- IOB, w tym organizacje pozarządowe

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Minimalna i maksymalna wartość projektu:

- w przypadku projektów dotyczących tworzenia i rozwoju infrastruktury B+R przedsiębiorstw – **do 25 mln** wartości projektu (**kwota może ulec zmianie po uzgodnieniach dot. linii demarkacyjnej**);
- w przypadku projektów dotyczących prowadzenie prac B+R – **do 5 mln** wartości projektu (**kwota może ulec zmianie po uzgodnieniach dot. linii demarkacyjnej**);
- w przypadku projektów dotyczących usług na rzecz MŚP świadczonych przez IOB – **do 100 tys. PLN** na jednego przedsiębiorcę;
- w przypadku projektów wsparcia w formule bonu – dofinansowania usługi na rzecz MŚP – **do 100 tys. PLN na jednego przedsiębiorcę**
- w przypadku projektów dotyczących **infrastruktury IOB** – maksymalna wartość **wydatków kwalifikowalnych: 15 mln PLN.**

Instrumenty Finansowe: nie dotyczy

Działanie 1.3 Rozwój przedsiębiorczości - 62 650 419 EUR

Poddziałanie nr 1.3.1 - 25 150 419 EUR – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.3.2 - 20 000 000 EUR – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

Poddziałanie nr 1.3.3 - 7 500 000 EUR – ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej

Poddziałanie nr 1.3.4 - 10 000 000 EUR – ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

1.3.A. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych;

1.3.B. Wsparcie infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorców (m.in. inkubatory przedsiębiorczości, parki biznesu);

1.3.C. Doradztwo dla MŚP

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

1.3.A. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych.

W zakresie infrastruktury służącej przedsiębiorcom wsparcie otrzymują projekty dotyczące zagospodarowania terenów pod działalność gospodarczą, w tym na cele stref aktywności gospodarczej i parków biznesu, np.:

- uporządkowanie i przygotowanie terenów (np. prace studyjno-koncepcyjne, badania geotechniczne, archeologiczne, rozbiórka, usuwanie zarośli, krzewów, drzew, wywóz odpadów, niwelacja terenu i wymiana ziemi);
- kompleksowe lub częściowe uzbrojenie terenu (np. kompleksowe wyposażenie w sieci: e, g, w, k, c, t).

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Uzupełnieniem projektów w schemacie 1.3.A. mogą być **działania informacyjno-promocyjne**, dotyczące rozpowszechniania informacji o możliwościach inwestycyjnych na terenie województwa (w zakresie związanym z realizacją projektu inwestycyjnego).

Budowa / modernizacja wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej będzie możliwa tylko i wyłącznie jako **uzupełniający element projektu**.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Preferencje przy wyborze projektów:

- projekty realizowane na nieużytkach, terenach zdegradowanych i/lub zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych;
- projekty wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

1.3.B. Wsparcie infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorców.

Projekty inwestycyjne dot. tworzenia infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorców (np. inkubatorów przedsiębiorczości, parków biznesu):

- budowa / rozbudowa infrastruktury wraz z kompleksowym uzbrojeniem terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą i infrastrukturą towarzyszącą, np. parkingi itp.;
- zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wspieranej infrastruktury.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Warunki wsparcia:

- projekt jest zgodny ze zdefiniowanymi potrzebami MŚP;
- działalność IOB wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji;
- wnioskodawca dysponuje strategią wykorzystania infrastruktury;
- przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych;
- przedsięwzięcie nie powiela dostępnej w danym regionie infrastruktury IOB o podobnym profilu, chyba że jej limit został wyczerpany;

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Preferencje przy wyborze projektów:

- projekty dotyczące inkubatorów przedsiębiorczości, poprawiające warunki dla rozwoju przedsiębiorstw (również nowych, w początkowej fazie rozwoju);
- projekty wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny.

Ważne dla schematów 1.3.A. i 1.3.B.:

- 1. Rezultatem bezpośrednim projektów** będzie odpowiednio: liczba małych i średnich przedsiębiorstw zlokalizowanych we wspartej infrastrukturze [lub:] poziom obłożenia terenów inwestycyjnych [oraz] liczba miejsc pracy utworzonych w MŚP (rezultaty bezpośrednie będą wskazane w umowie o dofinansowanie projektu).
- 2. Wykorzystanie powstałej w wyniku projektu infrastruktury przez dużego przedsiębiorcę** będzie skutkowało – zgodnie z zasadą proporcjonalności – **odpowiednim zwrotem środków na koniec okresu trwałości.**

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typ beneficjenta:

W zakresie projektów typu 1.3.A.:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- specjalne strefy ekonomiczne,
- IOB.

W zakresie projektów typu 1.3.B.:

- wszystkie typy beneficjentów wymienione w 1.3.A.,
- uczelnie/szkoły wyższe,
- lokalne grupy działania LGD.

W zakresie projektów typu 1.3.C.:

- MŚP [bezpośredni odbiorca wsparcia],
- IOB.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu:

- w przypadku projektów z zakresu przygotowania terenów inwestycyjnych – maksymalna wartość: 10 mln PLN;
- w przypadku projektów dotyczących infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorstw – maksymalna wartość: 20 mln PLN
- w przypadku projektów dotyczących usług doradczych dla MŚP – maksymalna wartość wsparcia na jedno przedsiębiorstwo: 50 tys. PLN

Instrumenty finansowe: nie dotyczy

Działanie 1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw

19 156 670 EUR

Poddziałanie nr 1.4.1

14 156 670 EUR

- konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.4.2

5 000 000 EUR

- ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

1.4.A. Tworzenie nowych modeli biznesowych MSP (np. strategie biznesowe, plany rozwoju eksportu);

1.4.B. Zwiększenie międzynarodowej ekspansji MSP poprzez wdrożenie nowych modeli biznesowych;

1.4.C. Wsparcie MSP w zakresie ekspansji na rynki zewnętrzne (np. targi, misje, wizyty studyjne);

1.4.D. Promocja dolnośląskich przedsiębiorstw na rynkach krajowych i międzynarodowych oraz oferty gospodarczej regionu.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typ beneficjenta:

W zakresie projektów typu 1.4.A.:

- MŚP;
- LGD;

W zakresie projektów typu 1.4.B.:

- MŚP;
- LGD;

W zakresie projektów typu 1.4.C.:

- MŚP;
- LGD;

W zakresie projektów typu 1.4.D.:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- IOB.

Działanie 1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP

- 170 235 842 EUR

Poddziałanie nr 1.5.1 - 148 885 842 EUR - konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 1.5.2 - 8 850 000 EUR - ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej

Poddziałanie nr 1.5.3 - 12 500 000 EUR - ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

W ramach dotacji:

1.5.A. Wsparcie innowacyjności produktowej i procesowej MSP;

1.5.B. Wsparcie na inwestycje w zakresie wdrożenia wyników prac B+R w działalności przedsiębiorstw (np. uruchomienia masowej produkcji w przedsiębiorstwach) wynikających z Działania 1.2 (wdrożenie wyników prac B+R w działalności przedsiębiorstwa).

W ramach zwrotnych instrumentów finansowych:

1.5.C. Wsparcie dotyczące zwiększenia konkurencyjności MSP.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typ beneficjenta:

W zakresie projektów typu **1.5.A. i 1.5 B:**

- MŚP;
- zgrupowania i partnerstwa MŚP;

W zakresie projektów typu **1.5.C.:**

- podmiot/-y wdrażający instrument finansowy.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Minimalna i maksymalna wartość projektu:

W przypadku dotacji:

- dla projektów dotyczących wdrożenia prac B+R w działalności przedsiębiorstwa - maksymalna **wartość projektu**: 25 mln PLN
- dla projektów dotyczących innowacyjności – maksymalna wartość **wydatków kwalifikowalnych**: 10 mln PLN

Oś priorytetowa 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne

66 386 308 EUR

Działanie 2.1	E-usługi publiczne	
Poddziałanie nr 2.1.1	E-usługi publiczne	konkursy horyzontalne
Poddziałanie nr 2.1.2	E-usługi publiczne	ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego
Poddziałanie nr 2.1.3	E-usługi publiczne	ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej
Poddziałanie nr 2.1.4	E-usługi publiczne	ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej

Działanie 2.1 E-usługi publiczne 66 386 308 EUR

Poddziałanie nr 2.1.1	E-usługi publiczne	45 986 308 EUR
Poddziałanie nr 2.1.2	E-usługi publiczne	10 000 000 EUR
Poddziałanie nr 2.1.3	E-usługi publiczne	4 000 000 EUR
Poddziałanie nr 2.1.4	E-usługi publiczne	6 400 000 EUR

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

A. Przedsięwzięcia szczebla regionalnego i lokalnego dotyczące zwiększenia dostępu i jakości e-usług:

1. Tworzenie lub rozwój e-usług publicznych (A2B, A2C), tj. projekty :

a) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie **e-kultury**;

b) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie dostępu do **informacji przestrzennej, np. GIS**;

c) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie **bezpieczeństwa kryzysowego**;

d) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie **e-zdrowia**;

e) zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie **e-administracji**.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

2. Tworzenie lub rozwój elektronicznych usług wewnątrzadministracyjnych (A2A), niezbędnych dla funkcjonowania e-usług publicznych. Elementem przedsięwzięcia może być tworzenie lub rozwój e-usług publicznych (A2B, A2C).

Dofinansowaniem w tym zakresie objęte zostaną projekty:

a) urzędów administracji samorządowej dotyczące:

- tworzenia, rozwijania i integracji baz danych i zasobów cyfrowych wspomagających komunikację między tymi podmiotami (A2A),
- wspomagające procesy decyzyjne (obejmujące procesy wewnątrz urzędów i administracji, m.in. związane z systemami zarządzania i wymianą informacji – tzw. back office),
- upowszechniające i ułatwiające komunikację elektroniczną instytucji publicznych z podmiotami zewnętrznymi administracji.

b) podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie opieki zdrowotnej, ukierunkowane na rozwój elektronicznych systemów (przygotowanych do integracji z platformami centralnymi), w tym gromadzenie oraz udostępnianie danych medycznych, tworzenie i rozwijanie zasobów cyfrowych, a także rozwój procesu elektronicznej obsługi pacjenta.

Projekty polegające na dostosowaniu systemów informatycznych świadczeniodawców do wymiany z Systemem Informacji Medycznej będą weryfikowane pod kątem komplementarności oraz nie dublowania funkcjonalności przewidzianych w krajowych platformach (P1 i P2).

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

B. Przedsięwzięcia dotyczące tworzenia i wykorzystania otwartych zasobów publicznych, w tym:

1. Projekty z zakresu digitalizacji zasobów i treści publicznych, np. kulturowych, naukowych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego i lokalnego służące zapewnieniu powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/ lokalnego.
2. Projekty służące zapewnieniu powszechnego otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/ lokalnego.
3. Projekty dotyczące stworzenia lub wdrożenia nowych e-usług służących zwiększeniu uczestnictwa mieszkańców w procesach podejmowania decyzji w gminach, powiatach i regionie (open government), w tym także takie, które wykorzystują informacje sektora publicznego i/lub inne, istniejące e-usługi.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Ważne:

- Zakup wyposażenia i wytworzenie niezbędnej infrastruktury informatycznej, jest przewidziany w wyżej wymienionych kierunkach wsparcia wyłącznie jako jeden z elementów projektu (o charakterze uzupełniającym, nieznaczającym) służący osiągnięciu celów projektu dotyczącego rozwoju technologicznego.
- W przypadku inwestycji dotyczących e-usług publicznych przedsięwzięcia realizowane na poziomie krajowym stanowią rodzaj standardu (w oparciu m.in. o akty prawne regulujące kwestie interoperacyjności), umożliwiającego zachowanie zasady kompatybilności technologicznej i projektowej dla przedsięwzięć realizowanych na poziomie regionalnym.
- Warunkiem wsparcia będzie zapewnienie interoperacyjności między istniejącymi i planowanymi e-usługami a także zapewnienie kompatybilności z projektami planowanymi w PO Cyfrowa Polska (PO PC 2014-2020), jak również gotowość legislacyjna niezbędna dla osiągnięcia planowanych funkcjonalności oraz rzetelna analiza kosztów i korzyści pozwalająca oszacować społeczno-ekonomiczną stopę zwrotu.
- **Warunkiem wsparcia w projektach dotyczących e-administracji będzie wpisywanie się przedsięwzięć w katalog rekomendacji cyfrowego urzędu, opracowany przez ministra właściwego ds. informatyzacji. Przewiduje się, że katalog zostanie ogłoszony w II kwartale 2015 r. Wybór projektów w ramach działania będzie opierać się na ocenie potrzeb w świetle ww. katalogu.**

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Preferowane będą projekty:

- partnerskie ukierunkowane na współpracę;
- wpływające na polepszenie komunikacji między gospodarką a administracją, w tym mające ułatwić prowadzenie działalności gospodarczej;
- komplementarne z istniejącymi projektami z okresu programowania 2007-2013;
- wdrażające zaawansowane e-usługi publiczne (o stopniu dojrzałości co najmniej 4 lub 5) – dla projektów A2B i A2C;
- wdrażające zaawansowane e-usługi publiczne (o stopniu dojrzałości co najmniej 3) – dla projektów z usługami A2A.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typ beneficjenta:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie opieki zdrowotnej;
- instytucje kultury, ich związki i porozumienia;
- organizacje pozarządowe (w tym organizacje turystyczne oraz LGD);
- uczelnie/szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- jednostki naukowe;
- jednostki badawczo-rozwojowe;
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne;
- jednostki organizacyjne Służby Więziennej;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej – dla projektów o zasięgu regionalnym; porozumienia w/w podmiotów.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

cross-financing

Do 10% wydatków kwalifikowanych projektu. Wydatki bezpośrednio związane ze szkoleniem pracowników obsługujących zakupiony sprzęt/oprogramowanie.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Minimalna i maksymalna wartość projektu:

- Minimalna całkowita wartość projektu: **50 tys. PLN.**
- Minimalna całkowita wartość projektu dla projektów partnerskich: **100 tys. PLN.**

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Instrumenty Finansowe: nie dotyczy

Linia demarkacyjna:

RPO:

Projekty zarządzane przez **jednostkę administracji samorządowej**. Projekty administracji rządowej zespolonej i niezespolonej będą mogły uzyskać wsparcie w ramach RPO wyłącznie w sytuacji, w której projekt **nie będzie miał zasięgu krajowego**.

PO PC:

Projekty zarządzane przez **jednostkę administracji rządowej** (projekty administracji zespolonej i niezespolonej) będą mogły uzyskać wsparcie na poziomie krajowym wyłącznie w sytuacji, w której projekt **będzie miał zasięg krajowy**.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Wskaźniki z ram wykonania:

Wskaźniki produktu	Cel pośredni 2018 – Ramy wykonania	Cel końcowy 2023
Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 dwustronna interakcja	50	144
Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	17	54

Oś priorytetowa 3. Gospodarka niskoemisyjna - 392 347 048 EUR

Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych- **55 608 280 EUR**

Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w MŚP - **32 405 520 EUR**

Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym - **151 572 922 EUR**

Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej - **137 760 326 EUR**

Działanie 3.5 Wysokosprawna kogeneracja- **15 000 000 EUR**

Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych - 55 608 280 EUR

Działanie nie realizowane w ramach ZIT.

Typy projektów:

1. przedsięwzięcia, mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej (wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej, polegające na budowie oraz modernizacji (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, takich jak.:
 - energii słonecznej (**poniżej 2 MWe/MWth**),
 - energii wiatru (**poniżej 5 MWe**),
 - energii geotermalnej (**poniżej 2 MWth**),
 - biopaliw (biogaz, biomasa , bioolej – jedynie II i III generacji; **poniżej 1 MWe** dla biogazu i **poniżej 5 MWth** dla biomasy),
 - energii spadku wody (**wyłącznie na już istniejących budowlach piętrzących, wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej; poniżej 5 MWe**);
2. działania polegające na budowie i modernizacji sieci elektroenergetycznej (o napięciu SN i NN – poniżej 110kV) umożliwiającej przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Preferencje :

- partnerskie i zapewniające wysoki efekt ekologiczny;
- zgodne z planami dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej;
- kompleksowe – obejmujące istotny fragment gminy czy powiatu, bądź cały ich obszar, np. w formie programów inicjowanych przez jst, obejmujących działania o charakterze prosumenckim, zmierzające do ograniczenia niskiej emisji oraz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym;
- hybrydowe, wykorzystujące więcej niż jedną technologię OZE i/lub systemy magazynowania energii;
- umiejscowione na obszarze wykazanym w „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011” w przypadku budowy i modernizacji jednostek opartych o siłę wiatru;
- zawierające element demonstracyjny lub edukacyjny, służący promocji odnawialnych źródeł energii w regionie.

Nie będą wspierane projekty mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej ze źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji oraz opierające się o energię spadku wody, a polegające na budowaniu nowych obiektów.

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- przedsiębiorstwa energetyczne, w tym MŚP i przedsiębiorstwa sektora ekonomii społecznej.;
- organizacje pozarządowe;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- grupy producentów rolnych;
- jednostki naukowe;
- uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia;
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy.
- Lokalne Grupy Działania

Minimalna całkowita wartość dla wszystkich typów projektów:
projekty o wartości **od 50 tys. PLN.**

Maksymalna całkowita wartość projektu dla działań polegających na budowie
i modernizacji sieci elektroenergetycznej:
projekty o wartości **do 2 mln PLN.**

Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w MŚP - 32 405 520 EUR

Działanie nie realizowane w ramach ZIT.

Typy projektów:

1. Projekty dotyczące głębokiej termomodernizacji energetycznej obiektów, w tym wymiany lub modernizacji źródła energii, mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat ciepła oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej z ewentualnym uwzględnieniem OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji).
2. Wsparcie instalacji odzyskujących ciepło odpadowe zgodnie z definicją w dyrektywie 2012/27/UE .
3. Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie (w tym modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie oraz wprowadzenie systemów zarządzania energią).

Typy beneficjentów:

- MŚP;
- grupy producentów rolnych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy;
- przedsiębiorstwa z większościovym udziałem JST (ten typ beneficjenta może ulec zmianie, ze względu na trwające prace nad linią demarkacyjną).

Minimalna całkowita wartość dla wszystkich typów projektów:
projekty o wartości **od 50 tys. PLN.**

Maksymalna wartość projektu: **10 mln PLN.**

Dla przedsiębiorstw, które nie zaliczają się do MŚP, pod warunkiem,
że ich większościowym udziałowcem jest JST lub ich związek - **2 mln PLN.**

Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym

Poddziałanie 3.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – konkursy horyzontalne

Poddziałanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT WrOF

Poddziałanie 3.3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT AJ

Poddziałanie 3.3.4 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT AW

Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – **151 572 922 EUR**

Poddziałanie 3.3.1 – konkursy horyzontalne - 94 072 922

Poddziałanie 3.3.2 – ZIT WrOF – 25 000 000

Poddziałanie 3.3.3 – ZIT AJ – 14 500 000

Poddziałanie 3.3.4 – ZIT AW – 18 000 000

Typy projektów:

- 1) Projekty związane z głęboką **termomodernizacją budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych** dotyczące m.in.:
 - ocieplenia obiektów,
 - modernizacji systemów grzewczych wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła,
 - systemów wentylacji i klimatyzacji,
 - instalacji OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji) na potrzeby termomodernizowanych budynków.

Inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

2. **Projekty demonstracyjne - publiczne inwestycje w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach energetycznych w budynkach użyteczności publicznej** (budowa oraz modernizacja).

Element uzupełniający dla obu typów projektów (do wysokości 8% wartości wydatków kwalifikowalnych) może stanowić **wymiana oświetlenia na energooszczędne, w tym także usprawnienia systemu poprzez np. inteligentne zarządzanie oświetleniem** (czujniki natężenia światła, czujniki ruchu, wyłączniki czasowe itp.). Zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną do oświetlenia budynku musi być udokumentowane.

Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie **wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK.**

Projekt demonstracyjny – projekt, który pełniąc funkcję podstawową użyteczności publicznej, jednocześnie umożliwia wszelkim zainteresowanym zapoznanie się z zastosowanymi rozwiązaniami, dzięki którym osiągnięto podwyższone parametry energetyczne, a informacje prezentowane są w sposób niespecjalistyczny i bez obowiązku udostępniania szczegółowej dokumentacji, lecz z możliwością przeprowadzenia tzw. wizji lokalnej. Funkcja demonstracyjna powinna być realizowana bez szkody dla podstawowej funkcji użyteczności publicznej, ale podmiot użytkujący demonstracyjny budynek użyteczności publicznej musi na żądanie IZ lub innej uprawnionej instytucji udowodnić pełnienie funkcji demonstracyjnej, np. poprzez rejestr wizyt.

Podwyższone parametry energetyczne – należy przez to rozumieć zmniejszenie zapotrzebowania budynku na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz oświetlenia w taki sposób, aby w stopniu znacznym zmniejszyć to zapotrzebowanie w stosunku do parametrów wymaganych przez rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (z późn. zm.). Spełnienie warunków wymaganych prawem nie oznacza spełnienia warunku osiągnięcia podwyższonych parametrów energetycznych lecz jedynie spełnienie wymogów minimalnych.

Realizowane przedsięwzięcia muszą wynikać z gminnych **Planów Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)**. Zalecenia IZ odnośnie PGN stanowią załącznik do SZOOP oparty na opracowaniu NFOŚiGW dla naborów w ramach POIS 2007-2013.

Warunkiem wstępnym realizacji inwestycji będzie przeprowadzenie **audytów energetycznych i/lub audytów efektywności energetycznej**, które posłużą do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych. Dofinansowanie uzyskają projekty, których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 25%.

W przypadku inwestycji dotyczących źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o **co najmniej 30%** w przypadku zamiany spalanego paliwa).

Kluczowe w ramach oceny projektów będzie **kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych**. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂, wielkość redukcji PM10).

Preferowane będą projekty:

- kompleksowe - obejmujące istotny fragment gminy, czy powiatu (w którym zostały zdiagnozowane znaczące, pilne potrzeby w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków) bądź cały ich obszar, w formie programów inicjowanych przez JST lub innych beneficjentów, obejmujących działania o charakterze prosumenckim, zmierzających do ograniczenia emisji „kominowej” oraz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym;
- wykorzystujące systemy zarządzania energią;
- realizowane w obiektach podłączonych do sieci ciepłowniczej, lub w których jednym z celów realizacji jest podłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej;
- których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 60 %;
- wykorzystujące odnawialne źródła energii;
- realizowane na obszarach o znaczących przekroczeniach norm zanieczyszczenia powietrza, co wynika z programu ochrony powietrza;
- w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).

Potencjalni beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (wspólnoty samorządowe), ich związki i stowarzyszenia;
- podmioty publiczne, których właścicielem jest JST lub dla których podmiotem założycielskim jest JST (spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki przewidziane przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach);
- jednostki organizacyjne JST (gminne, powiatowe oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne);
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, organizacje społeczne oddzielnie nie wymienione);
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne (państwowe jednostki organizacyjne);
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych (Kościoł Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe);
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Minimalna całkowita wartość projektu – 50 000 PLN

Planuje się możliwość wykorzystania instrumentów finansowych oraz połączenia dotacji i wsparcia w postaci instrumentu finansowego, szczególnie w odniesieniu do projektów dotyczących sektora mieszkaniowego. Zastosowanie instrumentów finansowych powinno być rozważone w przypadku wsparcia inwestycji, które są potencjalnie finansowo wykonalne. Decyzja o dokonaniu wkładu z programu operacyjnego do instrumentu finansowego będzie poprzedzona oceną ex-ante zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 (raport końcowy z ewaluacji ex-ante zostanie dostarczony do końca maja 2015 r.). Przewidywana kwota wsparcia poprzez IF - 23 936 220 euro.

Przewidywana demarkacja z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

RPO:

- 1) Projekty dotyczące **budynków publicznych**, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne
- 2) Projekty dotyczące budynków mieszkaniowych:
 - w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
 - poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem.

POIŚ:

1. Projekty dotyczące **budynków publicznych** dla organów władzy publicznej, w tym państwowych jednostek budżetowych i administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, państwowych osób prawnych.
2. Projekty dotyczące wielorodzinnych budynków mieszkaniowych – inwestycje realizowane przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe znajdujące się na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie – Strategie ZIT miast wojewódzkich.

Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej

Poddziałanie 3.4.1 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej – konkursy horyzontalne

Poddziałanie 3.4.2 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej – ZIT WrOF

Poddziałanie 3.4.3 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej – ZIT AJ

Poddziałanie 3.4.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej – ZIT AW

Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej – 137 760 326 EUR

Poddziałanie 3.4.1 – konkursy horyzontalne - 54 510 326

Poddziałanie 3.4.2 – ZIT WrOF – 50 000 000

Poddziałanie 3.4.3 – ZIT AJ – 12 000 000

Poddziałanie 3.4.4 – ZIT AW – 21 250 000

Przewiduje się 2 typy naborów:

A. Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

B. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Typy projektów :

A. Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych:

- 1) zakup oraz modernizacja niskoemisyjnego taboru szynowego i autobusowego dla połączeń miejskich i podmiejskich;
- 2) inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast np. P&R, B&R, zintegrowane centra przesiadkowe, wspólny bilet, drogi rowerowe, ciągi piesze, itp.;
- 3) inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem miejskim oraz systemami zarządzania ruchem i energią.

A. Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Projekty powinny ponadto spełniać poniższe warunki:

- Inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej o wartości nie przekraczającej **35% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu**. Wydatki przekraczające ten limit będą niekwalifikowalne. **Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach działania.**
- **W przypadku zakupu autobusów, dozwolony jest zakup pojazdów spełniających normę emisji spalin co najmniej EURO VI.** Priorytetowo będzie jednak traktowany zakup pojazdów o alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, hybrydowych, biopaliwa, napędzanych wodorem, itp.).

A. Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Preferowane będą projekty:

- w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców;
- poprawiające dostępność do obszarów koncentracji ludności i/lub aktywności gospodarczej, a także do rynku pracy i usług publicznych;
- projekty multimodalne uwzględniające połączenie różnych nisko i zero emisyjnych środków transportu;
- realizowane w miejscowościach uzdrowiskowych;
- dotyczące zakupu taboru o alternatywnych źródłach zasilania (elektryczne, gazowe, wodorowe, hybrydowe);
- dotyczące zakupu taboru umożliwiającego przewóz rowerów;
- w miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor.

Typy projektów :

B. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych:

1. Inwestycje w odnawialne źródła energii, włącznie z systemem zarządzania energią;
2. Inwestycje w budynkach jednorodzinnych w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej. Wymianie źródła ciepła może towarzyszyć system zarządzania energią (sterowanie ogrzewaniem za pomocą czujników, termostatów itp.), który podniesie efektywność systemu w policzalny sposób.

Wsparcie będzie realizowane w ramach programów o charakterze prosumenckim (odbiorcą końcowym pomocy byłoby wówczas mieszkańcy), inicjowanych przez JST lub innych beneficjentów.

Wszystkie projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej muszą być zgodne z gminnymi Planami Gospodarki Niskoemisyjnej.

B. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Dodatkowe warunki:

Obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie **audytów energetycznych i/lub audytów efektywności energetycznej**, które posłużą do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych.

Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

Wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o **co najmniej 30%** w przypadku zamiany spalanego paliwa).

Wsparcie powinno być uwarunkowane **uprzednim wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię** w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

B. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Preferowane będą projekty:

- dotyczące systemów grzewczych opartych na paliwach inne niż stałe;
- wykorzystujące OZE;
- realizowane w miejscowościach uzdrowiskowych;
- wykorzystujące systemy zarządzania energią;
- których efektem realizacji będzie redukcja emisji CO₂ o więcej niż 30%;
- realizowane na obszarach o znaczących przekroczeniach norm zanieczyszczenia powietrza;
- w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).

A. Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

B. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

Potencjalni beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- przedsiębiorcy będący zarządcami infrastruktury lub świadczący usługi w zakresie transportu zbiorowego na terenach miejskich i podmiejskich;
- organizacje pozarządowe;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

W przypadku ograniczania niskiej emisji transportowej oraz kominowej preferowane powinny być instrumenty finansowe w przypadku powyższych inwestycji. Możliwość użycia instrumentów finansowych na tego typu projekty będzie przedmiotem oceny ex-ante zgodnie z wymaganiami artykułu 37 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. Decyzja o dokonaniu wkładu z programu operacyjnego do instrumentu finansowego będzie poprzedzona oceną ex-ante zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 (raport końcowy z ewaluacji ex-ante zostanie dostarczony do końca maja 2015 r.)

Przewidywana kwota wsparcia poprzez IF - 21 754 950 euro.

Minimalna całkowita wartość projektu – 200 000 PLN.

Działanie 3.5 Wysokosprawna kogeneracja 15 000 000 EUR

**Poddziałanie nr 3.5.1 Wysokosprawna kogeneracja - konkursy horyzontalne
15 000 000 EUR**

Typy projektów:

1. budowa, przebudowa (w tym zastąpienie istniejących) lub remont jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w **wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji** (również wykorzystujące OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami.
2. rozbudowa i/lub modernizacja **sieci ciepłowniczych**.

Warunki:

- budowa nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji musi być uzasadniana pod względem ekonomicznym, jak również charakteryzować się najmniejszą z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza;
- w przypadku budowy nowych instalacji musi zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii;
- wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji.

Preferencje:

- 1) zakładają wykorzystanie OZE;
- 2) zgodne są z planami dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej;
- 3) efektem realizacji będzie redukcja emisji CO₂ o więcej niż 30%;
- 4) wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).

Minimalna całkowita wartość dla wszystkich typów projektów: projekty o wartości **od 100 tys. PLN.**

Planuje się możliwość wykorzystania instrumentów finansowych.

Możliwość użycia instrumentów finansowych na tego typu projekty będzie przedmiotem oceny ex-ante zgodnie z wymaganiami artykułu 37 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- przedsiębiorstwa energetyczne;
- organizacje pozarządowe;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- jednostki naukowe;
- uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia;
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze oraz ich konsorcja;
- przedsiębiorstwa.

Wskaźniki z ram wykonania:

	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jedn. pomiaru	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)
Produkt	1.	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	m ²	91 387	440 733
Produkt	2.	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	27	82
Produkt	3.	Długość ścieżek rowerowych	km	49	138
Wskaźnik postępu finans.	4.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	49 043 381	461 584 763

Oś priorytetowa 4. Środowisko i Zasoby- 180 030 665 EUR

Działanie 4.1 Gospodarka odpadami - 36 000 000 EUR

Działanie 4.2 Gospodarka wodno-ściekowa - 61 630 665 EUR

Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe - 30 000 000 EUR

Działanie 4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych - 26 400 000 EUR

Działanie 4.5 Bezpieczeństwo - 26 000 000 EUR

Działanie 4.1 Gospodarka odpadami - 36 000 000 EUR

Typy projektów:

1. Projekty dotyczące **infrastruktury niezbędnej do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi** w regionie, zaplanowanej zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, m.in.:
 - infrastruktury do selektywnej zbiórki i przetwarzania odpadów: szkła, metalu, plastiku, papieru, odpadów biodegradowalnych oraz pozostałych odpadów komunalnych,
 - infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania,
 - infrastruktury do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.
2. Projekty dotyczące **likwidacji tzw. „dzikich wysypisk”**.
3. Projekty dotyczące **unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych**, przede wszystkim w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

Ważne:

Warunkiem wsparcia inwestycji będzie ich uwzględnienie w planach inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zatwierdzonych przez Ministra Środowiska będącymi załącznikiem do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012.

Preferowane będą projekty:

- poprawiające stan środowiska na obszarach chronionych;
- zawierające komponent z działaniami z zakresu edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami;
- kompleksowe, pokrywające większy obszar geograficzny (np. kilka gmin).

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego;
- organizacje pozarządowe;
- LGD;
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
- MŚP;
- organizacje badawcze i konsorcja naukowe;
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Cross-financing - do 10% wydatków kwalifikowanych projektu - działania z zakresu edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami - jako uzupełniający element wparcia.

Warunki uwzględniania dochodu w projekcie - Ryczałt – stawka ryczałtowa wskazana dla odpadów stałych – 20%.

Minimalna wartość projektu – 100 tys. PLN.

Instrumenty Finansowe: Planowana kwota 18 003 067 EUR – szczegóły po ewaluacji ex-ante IF.

Działanie 4.2 Gospodarka wodno-ściekowa - 61 630 665 EUR

Poddziałanie nr 4.2.1 Gospodarka wodno-ściekowa

konkursy horyzontalne - 29 630 665 EUR

Poddziałanie nr 4.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa

ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - 12 800 000 EUR

Poddziałanie nr 4.2.3 Gospodarka wodno-ściekowa

ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej - 8 000 000 EUR

Poddziałanie nr 4.2.4 Gospodarka wodno-ściekowa

ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej - 11 200 000 EUR

Typy projektów:

1. Projekty dotyczące **budowy, rozbudowy, przebudowy i/lub modernizacji zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych** w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) - **od 2 do 10 tys. RLM**, w tym:
 - sieci kanalizacji sanitarnej,
 - oczyszczalnie ścieków,
 - inwestycje w zakresie instalacji służących do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych (innego niż składowanie) – jako element projektu,
 - inne urządzenia do oczyszczania, gromadzenia, odprowadzania i oczyszczania ścieków – jako element projektu.

Jako element kompleksowych projektów regulujących gospodarkę wodno-ściekową do 15% wydatków kwalifikowalnych – inwestycje dotyczące budowy, rozbudowy, przebudowy urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody, w tym:

- sieci wodociągowe,
- stacje uzdatniania wody,
- zbiorniki umożliwiające pozyskiwanie wody pitnej,
- urządzenia służące do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody.

Ważne:

Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie **Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)** wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK **Masterplanem** dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach.

Preferowane będą projekty:

- na terenie aglomeracji o najniższym stopniu skanalizowania;

Nie będą finansowane:

- odrębne projekty dotyczące tylko infrastruktury wodociągowej;

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego.

Minimalna i maksymalna wartość projektu:

Minimalna wartość projektu – 100 tys. PLN.

Instrumenty Finansowe: nie dotyczy.

Linia demarkacyjna: W RPO wsparcie aglomeracji od 2-10 tys. RLM; na poziomie kraju w aglomeracjach co najmniej 10 tys. RLM.

Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe- 30 000 000 EUR

Poddziałanie nr 4.3.1 Dziedzictwo kulturowe

konkursy horyzontalne - 18 500 000 EUR

Poddziałanie nr 4.3.2 Dziedzictwo kulturowe

ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - 4 500 000 EUR

Poddziałanie nr 4.3.3 Dziedzictwo kulturowe

ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej - 4 000 000 EUR

Poddziałanie nr 4.3.4 Dziedzictwo kulturowe

ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej - 3 000 000 EUR

Typy projektów:

1. **Zabytki nieruchome, wpisane do rejestru prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu** (może ulec zmianie ze względu na trwające prace nad Linią Demarkacyjną) **wraz z ich otoczeniem**, w tym:
 - konserwacja, restauracja oraz roboty budowlane;
 - przystosowanie obiektów do pełnienia przez nie nowych funkcji (w szczególności do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej) wraz z zakupem niezbędnego sprzętu/wyposażenia;

Jako uzupełniający element wyżej wymienionych projektów będą mogły być realizowane:

- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- adaptacja i zastosowanie środków ochrony (np. przeciw włamaniowej i przeciwpożarowej);
- przedsięwzięcia dotyczące infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi, chodniki, drogi) – do 15% wartości projektu;
- konserwacja, restauracja zabytków ruchomych znajdujących się w ww. zabytkach nieruchomych objętych wsparciem).

2. Instytucje kultury, w tym:

- przebudowa/rozbudowa obiektów zajmowanych przez te instytucje (wraz z zakupem niezbędnego sprzętu), w tym zastosowanie rozwiązań energooszczędnych zmniejszających ogólne koszty eksploatacji;
- doposażenie w sprzęt (w tym informatyczny), niezbędny do rozwoju oferty kulturalnej odpowiadającej na nowe potrzeby w obszarze działalności kulturalnej wynikające z rozwoju technicznego oraz przemian społecznych we współczesnej gospodarce;
- oprogramowania komputerowe ułatwiające wewnętrzne zarządzanie w instytucji.

Nie będą finansowane:

1. projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale;
2. budowa nowej infrastruktury kulturalnej;

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- organizacje pozarządowe, w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne;
- LGD;
- spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku bądź przeznaczające zysk wyłącznie na cele statutowe, w których w obu powyższych przypadkach udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki sektora finansów publicznych i/lub podmioty prawa publicznego określone w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r.);
- instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z Ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego;
- szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- szkoły artystyczne;

Minimalna i maksymalna wartość projektu:

Maksymalna wartość kosztów całkowitych projektu – 5 mln EUR (Kwota może ulec zmianie ze względu na trwające prace nad Linią Demarkacyjną).

Minimalna wartość projektu – 100 tys. PLN. Kwota może ulec zmianie ze względu na trwające prace nad Linią Demarkacyjną.

Instrumenty Finansowe: nie dotyczy.

Linia demarkacyjna: obecnie trwają prace w MliR w tym zakresie.

Działanie 4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych

Poddziałanie nr 4.4.1 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych
konkursy horyzontalne - 15 400 000 EUR

Poddziałanie nr 4.4.2 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych
ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - 4 500 000 EUR

Poddziałanie nr 4.4.3 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych
ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej - 3 500 000 EUR

Poddziałanie nr 4.4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych
ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej - 3 000 000 EUR

Typy projektów:

1. Projekty dotyczące ochrony in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000);
2. Projekty przyczyniające się do czynnej ochrony przyrody i zachowania trwałości ekosystemów realizowane na terenie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000), w tym dotyczące niezbędnego dla ochrony przyrody wyposażenia
3. Projekty dotyczące tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej przede wszystkim w oparciu o gatunki rodzime, np. banki genowe, parki, ogrody botaniczne;
4. Projekty dotyczące wykorzystania i udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczych m.in. na cele turystyczne (np. tereny wypoczynkowe, ścieżki rowerowe, ścieżki konne);

5. Budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych);
6. Projekty dotyczące przebudowy/ rozbudowy, doposażenia ośrodków edukacji ekologicznej;
7. Kampanie informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska (komplementarne i uzupełniające do kampanii ogólnopolskich, podejmowanych na poziomie krajowym).

Preferowane będą projekty:

- realizowane na obszarach chronionych;
- kompleksowe – łączące np. ochronę siedlisk z kanalizacją ruchu turystycznego; poprawiające dostęp osób niepełnosprawnych do obiektów objętych wsparciem.

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- organizacje pozarządowe, w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne;
- LGD;
- spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku bądź przeznaczające zysk wyłącznie na cele statutowe, w których w obu powyższych przypadkach udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki sektora finansów publicznych i/lub podmioty prawa publicznego określone w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r.);
- szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- jednostki naukowe;

Minimalna i maksymalna wartość projektu:

Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN.

Instrumenty Finansowe: nie dotyczy

Linia demarkacyjna:

- Ośrodki edu-eko – na poziomie regionu – inne niż podległe parkom narodowym.
- Kampanie informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska (komplementarne i uzupełniające do kampanii ogólnopolskich, podejmowanych na poziomie krajowym).

Działanie 4.5 Bezpieczeństwo - 26 000 000 EUR

Poddziałanie nr 4.5.1 **Bezpieczeństwo**

konkursy horyzontalne - 20 500 000 EUR

Poddziałanie nr 4.5.2 **Bezpieczeństwo**

ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - 5 500 000 EUR

Typy projektów:

1. Projekty związane z **budową lub rozbudową systemów i urządzeń małej retencji**.
2. Projekty dotyczące **inwestycji przeciwpowodziowych** (mające na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym) – będące częścią zintegrowanych planów zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z wymogami prawa UE, działania związane z zapobieganiem suszom, a także działania związane z podnoszeniem wiedzy i świadomości dla osób dotkniętych ryzykiem zalania (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego – cross-financingu), w tym:
 - projekty dotyczące działań związanych z regulacją i odbudową cieków wodnych, a także ze zwiększeniem retencji wodnej np. poprzez budowę urządzeń piętrzących;
 - budowa zbiorników retencyjnych;
 - budowa, przebudowa/rozbudowa systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

3. Projekty dotyczące zabezpieczenia obszarów miejskich do 100 tys. mieszkańców przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami (przede wszystkim w zakresie zagospodarowania wód opadowych, w tym: **systemy zbierania i retencjonowania wody opadowej, budowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, zapobieganie uszczelnianiu gruntu.**
4. Projekty dotyczące wsparcia **jednostek ratowniczych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG)**, m.in.: zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii.
5. Rozwój **systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń.**

Na działania jednostek ratowniczych przeznaczone zostanie nie więcej niż 5 % alokacji PI.

Ważne:

Współfinansowane będą tylko projekty nie mające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły.

Po zakończeniu obowiązywania Masterplanów wsparcie tylko dla inwestycji zgłoszonych do Planów Gospodarowania Wodami.

Preferowane będą projekty:

- zapewniające rozwój systemów ostrzegania i prognozowania zagrożeń na poziomie co najmniej kilku powiatów;
- rozwiązujące problem braku wyposażania jednostek ratowniczych w danym powiecie.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki podległe jst, w tym jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- organizacje pozarządowe.

Cross-financing – do 10% wydatków kwalifikowanych projektu - działania związane z podnoszeniem wiedzy i świadomości dla osób dotkniętych ryzykiem zalania - jako uzupełniający element wsparcia.

Minimalna i maksymalna wartość projektu:

Minimalna wartość projektu – **100 tys. PLN.**

Instrumenty Finansowe: nie dotyczy.

Linia demarkacyjna:

- W RPO wsparcie inwestycji przeciwpowodziowych mające na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym – na poziomie kraju z wyższym niż średnie;
- Systemy ostrzegania – w RPO zasięg 1 województwa – poziom krajowy zasięg powyżej 1 województwa;
- Działania dot. zabezpieczenia obszarów miejskich – w RPO w miastach poniżej 100 tys. – poziom krajowy – powyżej 100 tys.
- Wsparcie służb – w RPO - OSP, poziom krajowy – PSP;

Wykaz wartości wskaźników - ramy wykonania

Wskaźników produktu	Cel pośredni 2018 – Ramy wykonania	Cel końcowy 2023
Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadami	3	10
Długość sieci kanalizacji sanitarnej	46	154
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	7	23
Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	0	63200
Liczba podpisanych umów dot. projektów z zakresu ochrony przeciwpowodziowej	3	5
Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	50 408 586	211 800 783

Oś priorytetowa 5 Transport - 340 626 305 EUR

Działanie 5.1 Drogowa dostępność transportowa

Alokacja: 190 075 661 EUR

Działanie 5.2 System transportu kolejowego

Alokacja: 150 550 644 EUR

Działanie 5.1 Drogowa dostępność transportowa

Poddziałanie 5.1.1 Drogowa dostępność transportowa – konkursy horyzontalne

Poddziałanie 5.1.2 Drogowa dostępność transportowa – ZIT WrOF

Poddziałanie 5.1.3 Drogowa dostępność transportowa – ZIT AJ

Poddziałanie 5.1.4 Drogowa dostępność transportowa – ZIT AW

Działanie 5.1 Drogowa dostępność transportowa – 190 075 661 EUR

Poddziałanie 5.1.1 – konkursy horyzontalne – 140 075 661 EUR

Poddziałanie 5.1.2 – ZIT WrOF – 25 000 000 EUR

Poddziałanie 5.1.3 – ZIT AJ – 10 000 000 EUR

Poddziałanie 5.1.4 – ZIT AW – 15 000 000 EUR

Typy projektów:

W trybie pozakonkursowym:

- **przedsięwzięcia z zakresu budowy i przebudowy dróg publicznych.** Inwestycje będą skoncentrowane na drogach wojewódzkich, poprawiających dostępność transportową ośrodków regionalnych i subregionalnych do infrastruktury sieciowej i węzłowej TEN-T; element uzupełniający projektu (do 35% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie) mogą stanowić działania służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności. Wydatki na pozostałą infrastrukturę towarzyszącą nie mogą przekroczyć 20% wartości wydatków kwalifikowalnych;
- **inwestycje służące wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z obszarów centralnych miast i miejscowości, polegające na budowie obwodnic lub obejść miejscowości** element uzupełniający projektu (do 35% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie) mogą stanowić działania służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności. Wydatki na pozostałą infrastrukturę towarzyszącą nie mogą przekroczyć 20% wartości wydatków kwalifikowalnych.

Typy projektów:

W trybie konkursowym:

- inwestycje w drogi lokalne w ramach działania 5.1 będą stanowiły element uzupełniający, a środki przeznaczone na ich dofinansowanie nie przekroczą max. 15% alokacji programu przeznaczonej na transport drogowy. W ramach tej alokacji możliwe do dofinansowania będą projekty związane z węzłami miejskimi, spełniające warunek zapewnienia bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi; element uzupełniający projektu (do 35% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie) mogą stanowić działania służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności. Wydatki na pozostałą infrastrukturę towarzyszącą nie mogą przekroczyć 20% wartości wydatków kwalifikowalnych;
- działania uzupełniające służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności (Inteligentne Systemy Transportowe) – jako oddzielny typ projektu dla dróg wojewódzkich.

Preferowane będą projekty:

- poprawiające dostępność do obszarów koncentracji ludności i aktywności gospodarczej, a także do rynku pracy i usług publicznych, w szczególności z obszarów dla których dostępność komunikacyjna jest barierą rozwojową;
- odciążające od ruchu tranzytowego obszary intensywnie zamieszkałe.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów (gminne, powiatowe i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne);
- zarządcy dróg publicznych (przy czym zgodnie z linią demarkacyjną istotny jest status drogi a nie zarządcy);
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne.

Minimalna wartość projektu:

- z zakresu budowy i modernizacji drogi – 4 000 000 PLN
- samodzielny projekt dotyczący poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego przepustowości i sprawności – 1 000 000 PLN

Działanie 5.2 System transportu kolejowego

Poddziałanie 5.2.1 system transportu kolejowego – konkursy horyzontalne

Poddziałanie 5.2.2 System transportu kolejowego – ZIT WrOF

Poddziałanie 5.2.3 System transportu kolejowego – ZIT AJ

Poddziałanie 5.2.4 System transportu kolejowego – ZIT AW

Działanie 5.2 System transportu kolejowego – 150 550 644 EUR

Poddziałanie 5.2.1 – konkursy horyzontalne – 111 550 644 EUR

Poddziałanie 5.2.2 – ZIT WrOF – 17 300 000 EUR

Poddziałanie 5.2.3 – ZIT AJ – 3 000 000 EUR

Poddziałanie 5.2.4 – ZIT AW – 18 700 000 EUR

Tryb pozakonkursowy/konkursowy

1. Projekty dotyczące **przebudowy, modernizacji, rewitalizacji a także, w uzasadnionych przypadkach - budowy sieci kolejowej o znaczeniu regionalnym, doprowadzające ruch w kierunku sieci TEN-T**. Jako element powyższych projektów - przedsięwzięcia związane z podniesieniem bezpieczeństwa do 35% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie. **Inwestycje te nie będą obejmowały projektów remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury;**
2. **istotne w skali regionalnego systemu transportu kolejowego inwestycje punktowe przeznaczone do obsługi transportu pasażerskiego lub towarowego**, w tym zapewniające wzrost efektywności zarządzania przewozami kolejowymi oraz podnoszące standard obsługi klientów korzystających z usług kolejowych (w tym infrastruktura towarzysząca), także w ramach kolei aglomeracyjnej;
3. przedsięwzięcia związane z **zakupem i modernizacją taboru kolejowego obsługującego połączenia wojewódzkie;**
4. w kontekście publicznego transportu kolejowego na obszarach funkcjonalnych miast, wsparcie uzyska **kolej aglomeracyjna**.

Minimalna wartość projektu: 500 000 PLN

Preferowane będą projekty:

- kompleksowe (modernizacja infrastruktury liniowej i punktowej w ramach jednego projektu);
- skutkujące długotrwałą poprawą stanu technicznego;
- dostosowujące infrastrukturę do potrzeb rynku przewozów (np. wzrost dopuszczalnych nacisków na oś, modernizacja peronów) oraz pasażerów (dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych);
- eliminujące wąskie gardła w regionalnym transporcie kolejowym;
- zakładające działania zwiększające bezpieczeństwo na liniach kolejowych;
- zakładające działania wpływające pozytywnie na efektywność środowiskową.

Potencjalni beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów (gminne, powiatowe i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne);
- zarządcy infrastruktury (w tym dworcowej) lub przewoźnicy kolejowi zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. nr 86, poz. 789 ze zmianami) - spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- spółki powołane specjalnie w celu prowadzenia działalności polegającej na wynajmowaniu/ leasingu taboru kolejowego (tzw. ROSCO – rolling stock leasing companies) – spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Oś priorytetowa 5 Transport – ramy wykonania

Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik postępu finansowego, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Lp.	wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
						K	M	O	K	M	O		
Produkt	1.	Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI 14)	km	EFRR	Region słabiej rozwinięty	n/d	n/d	8	n/d	n/d	120	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 44,64 % alokacji osi priorytetowej
KEW		Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych dróg na podstawie podpisanych umów	km	EFRR	Region słabiej rozwinięty	n/d	n/d	48					KEW dla WP nr 1
Produkt	2.	Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12)	km	EFRR	Region słabiej rozwinięty	n/d	n/d	4	n/d	n/d	62	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 25,3 % alokacji osi priorytetowej
KEW		Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych linii kolejowych na podstawie umów	km	EFRR	Region słabiej rozwinięty	n/d	n/d	12					KEW dla WP nr 2
Wskaźnik postępu finansowego	3.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	EFRR	Region słabiej rozwinięty	n/d	n/d	61 312 735	n/d	nd.	400 736 830	SL 2014	

Oś priorytetowa 6 Infrastruktura spójności społecznej

Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Działanie 6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną - 33 006 900 EUR

Działanie 6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną - 56 608 280 EUR

Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów- 73 411 652 EUR

Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Poddziałanie nr 6.1.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

Poddziałanie nr 6.1.3 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej

Poddziałanie nr 6.1.4 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej

Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną - 33 006 900 EUR

Poddziałanie nr 6.1.1 - konkursy horyzontalne - 16 756 900 EUR

Poddziałanie nr 6.1.2 – ZIT WrOF- 7 500 000 EUR

Poddziałanie nr 6.1.3- ZIT AJ - 2 500 000 EUR

Poddziałanie nr 6.1.4 – ZIT AW- 6 250 000 EUR

Typy projektów:

Wsparcie będzie ukierunkowane na:

a) budowę, remont, przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, wyposażenie infrastruktury powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług:

- ośrodków wsparcia,
- rodzinnych domów pomocy,
- placówek wsparcia dziennego
- rodzinnych domów dziecka
- placówek reintegracyjnych, realizujących usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności Centrów Integracji Społecznej (CIS) i Zakładów Aktywizacji Zawodowej (ZAZ). Co do zasady nie ma możliwości tworzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ).

*Inwestycje związane z tworzeniem ww. podmiotów powinny uwzględniać aspekt terytorialnego nasilenia problemów wykluczenia społecznego i muszą być potwierdzone analizą potrzeb oraz analizą trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym.

b) zmianę sposobu użytkowania, remont, przebudowę budynków:

- domów pomocy społecznej;
- placówek prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku;

* w zależności od zatwierdzenia „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020” mogą pojawić się ograniczenia w zakresie udzielania wsparcia ze względu na rodzaj i wielkość istniejącej formy instytucjonalnej;

Nie są możliwe inwestycje związane z budową, rozbudową, nadbudową w/w podmiotów, a także kupno lokali mieszkalnych/usługowych w tym z ich remontem celem przeznaczenia na działalność prowadzoną przez w/w podmioty.

c) budowa, remont, przebudowę, rozbudowę, wyposażenie, modernizację oraz adaptację infrastruktury prowadzonej przez podmioty opieki nad dziećmi do 3 roku życia (np.: żłobki, kluby malucha).

- Budowa nowych obiektów będzie możliwa w uzasadnionych przypadkach. Uzasadnienie budowy nowego obiektu powinno mieć odzwierciedlenie w konkretnej analizie demograficznej lub potwierdzenie w danych statystycznych.

d) remont, przebudowa, rozbudowa i wyposażenie infrastruktury: mieszkalnictwa chronionego, wspomaganego i treningowego skierowanego w szczególności dla osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Interwencja może wykraczać poza części wspólne budynków. Wsparcie ma być powiązane z procesem aktywizacji zawodowej mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

e) remont, przebudowę, rozbudowę i wyposażenie infrastruktury mieszkalnictwa socjalnego. Interwencja może wykraczać poza części wspólne budynków. Wsparcie ma być powiązane z procesem aktywizacji zawodowej mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wszystkie projekty powinny uwzględniać dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Preferowane będą projekty:

- związane z tworzeniem nowych miejsc opieki nad dziećmi (w przypadku projektów dotyczących infrastruktury opieki nad dziećmi do 3 roku życia);
- realizowane w partnerstwie (we wszystkich typach projektów);
- w zakresie mieszkalnictwa preferowane będą projekty mieszkalnictwa o charakterze wspieranym: mieszkania chronione, wspomagane, treningowe;
- infrastruktura rodzinnych domów dziecka;
- infrastruktura niezbędna do rozwoju usług; opiekuńczych w formach zdeinstytucjonalizowanych: rodzinne domy pomocy, środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy;
- infrastruktura niezbędna do realizacji usług aktywnej integracji świadczonych przez CIS i ZAZ.

Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- domy pomocy społecznej;
- podmioty prowadzące rodzinne domy pomocy;
- ośrodki wsparcia;
- placówki wsparcia dziennego;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty zajmujące się całodobową/ dzienną opieką osób starszych/ przewlekle chorych/ niepełno-sprawnych;
- podmioty zajmujące się opieką nad dziećmi do 3 roku życia
- podmioty prowadzące rodzinne domy dziecka

Działanie 6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną 56 608 280 EUR

WAŻNE:

Warunkiem koniecznym dla podejmowania wszystkich interwencji w sektorze zdrowia jest ich **zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań sektorze zdrowia** (Plan działań).

W przypadku szpitali podejmowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem **map zdrowotnych w opracowaniu przez Ministerstwo Zdrowia**.

Projekty będą wspierane zgodnie z kryteriami wyboru opartymi na rekomendacjach określonych w Planie Działania.

Typy projektów:

1. Prace remontowo-budowlane (niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych), w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych

Co do zasady ww. działania nie mogą polegać na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów prawa, chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

2. Wyposażenie w sprzęt medyczny

Rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) mogą być wspierane jako element projektu jeśli ich wartość nie przekracza 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

Preferowane będą projekty:

- efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową,
- przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych,
- w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów,
- wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

Minimalna wartość dla projektów, które muszą być uwzględnione w Mapie Potrzeb Zdrowotnych - dot. szpitali:

- **100 tys. PLN** w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia w sprzęt medyczny
- **150 tys. PLN** w przypadku pozostałych projektów

Minimalna wartość dla projektów, które nie muszą być uwzględnione w Mapie Potrzeb Zdrowotnych:

- **50 tys. PLN** w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia w sprzęt medyczny
- **100 tys. PLN** w przypadku pozostałych projektów

Przewidywana demarkacja z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

RPO:

Infrastruktura ochrony zdrowia – wyłącznie inwestycje:

-jednostki udzielające świadczeń na rzecz osób dorosłych w zakresie chorób:

- układu krążenia,
- nowotworowych,
- układu kostno-stawowo-mięśniowego,
- układu oddechowego,
- chorób psychicznych,

- odzwierciedlające specyficzne zdiagnozowane potrzeby regionalne,

-jednostki udzielające świadczeń w zakresie:

- ginekologii,
- położnictwa,
- neonatologii,
- pediatrii
- oraz inne jednostki zajmujące się leczeniem dzieci,

-jednostki udzielające świadczeń w zakresie geriatricy.

Linia demarkacyjna oparta jest o organ założycielski: na poziomie regionalnym – jednostki samorządu terytorialnego.

Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

Poddziałanie nr 6.3.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – konkursy horyzontalne

Poddziałanie nr 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

Poddziałanie nr 6.3.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej

Poddziałanie nr 6.3.4 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej

Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – 73 411 652 EUR

Poddziałanie nr 6.3.1 - konkursy horyzontalne - 29 661 652 EUR

Poddziałanie nr 6.3.2 – ZIT WrOF- 17 500 000 EUR

Poddziałanie nr 6.3.3- ZIT AJ - 10 000 000 EUR

Poddziałanie nr 6.3.4 – ZIT AW- 16 250 000 EUR

Typy projektów:

Wsparcie ukierunkowane na:

- a) **remont, przebudowę, rozbudowę, adaptację, wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, obiektów, zagospodarowanie terenów i przestrzeni** (np. monitoring miejski lub dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych) - **w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych lub rekreacyjnych;**

- b) **remont, odnowę części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych;**

- c) **inwestycje w tzw. drogi lokalne (gminne i powiatowe) wraz z infrastrukturą towarzyszącą.** Wsparcie będzie możliwe jedynie wtedy, gdy inwestycje takie będą stanowiły element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją (fizyczną, gospodarczą i społeczną) i będą stanowiły element lokalnego programu rewitalizacji;

Preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie.

Wszystkie wspierane przedsięwzięcia powinny uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wszystkie projekty planowane do realizacji muszą być ujęte w Lokalnych Programach Rewitalizacji (lub w dokumencie równoważnym). Obszary rewitalizowane powinny być wyznaczane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych odnoszących się do danej jednostki terytorialnej.

Szczegółowe zasady dotyczące tworzenia LPR zostaną uregulowane w Wytycznych MiR w zakresie rewitalizacji i/lub wytycznych programowych IZ RPO WD.

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- instytucje kultury;
- LGD;
- uzdrowiska;
- podmioty lecznicze
- podmiot wdrażający instrument finansowy

Minimalna wartość projektu: 100 tys. PLN

Wysokość wsparcia projektów **w zakresie kultury** nie będzie przekraczać **2 mln euro** kosztów kwalifikowalnych projektu.

Instrumenty finansowe: przewiduje się zastosowanie instrumentów finansowych.
Kwota przeznaczona to: **24 454 025 EUR**

Wskaźniki z ram wykonania

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)		Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
							o	o		
6	Produkt		Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	Region stabilnej rozwoju	6	23	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 34,72% alokacji osi priorytetowej
6	Produkt		Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Region stabilnej rozwoju	22	96	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 36% alokacji osi priorytetowej
6	Wskaźnik postępu finansowego		Całkowita wartość wydatków kwalifikowalnych certyfikowanych	euro	EFRR	Region stabilnej rozwoju	32 605 366	191 796 273	SL 2014	n/d

Oś priorytetowa 7 Infrastruktura edukacyjna- 60 952 230 EUR

Działanie 7.1	Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną 36 452 230 EUR
Działanie 7.2	Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową 24 500 000 EUR

Działanie 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną

Poddziałanie nr 7.1.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
Konkursy horyzontalne - 18 952 230 Euro

Poddziałanie nr 7.1.2 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - 9 000 000 Euro

Poddziałanie nr 7.1.3 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej - 3 500 000 Euro

Poddziałanie nr 7.1.4 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej – 5 000 000 Euro

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

7.1.A. Edukacja przedszkolna mająca na celu tworzenie nowych miejsc przedszkolnych:

1. Przedsięwzięcia z zakresu tworzenia nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym i wypełniania luki w dostępie do tego typu usług realizowane poprzez **przebudowę, rozbudowę, adaptację, budowę (w tym także zakupu wyposażenia) budynków przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego.**
2. Przedsięwzięcia z zakresu tworzenia nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym i wypełniania luki w dostępie do tego typu usług realizowane poprzez **zakup wyposażenia do budynków przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego.**

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

7.1.B. Edukacja szkolna zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.

1. Przedsięwzięcia prowadzące bezpośrednio do poprawy warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez **przebudowę, rozbudowę, adaptację lub budowę (w tym także zakup wyposażenia) szkół i placówek.**
2. Przedsięwzięcia z zakresu **wyposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.**
3. Przedsięwzięcia z zakresu **wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**, np. uczniów niepełnosprawnych, uczniów szczególnie uzdolnionych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Ważne (dot. całego działania):

- Aby projekt mógł być realizowany projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania wspartej w wyniku realizacji projektu infrastruktury i/lub zakupionego wyposażenia (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu);
- Wszystkie przedsięwzięcia muszą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako obowiązkowy element projektu);
- Budowa nowych obiektów jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Preferencje :

W ramach edukacji przedszkolnej preferowane będą projekty:

- na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do edukacji przedszkolnej;
- dotyczące przedszkoli integracyjnych (w tym przedszkoli posiadających oddziały integracyjne).

W ramach edukacji podstawowej i gimnazjalnej preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni).

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organy prowadzące przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, w tym organizacje pozarządowe;
- organy prowadzące szkoły, w tym organizacje pozarządowe;
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów:

- 50 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia;
- 100 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów infrastrukturalnych.

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów:

- 10 mln PLN

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Wskaźniki z ram wykonania:

Wskaźniki produktu	Cel pośredni 2018 – Ramy wykonania	Cel końcowy 2023
Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)	2 031	6589

Działanie 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową

Poddziałanie nr 7.2.1 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową
Konkursy horyzontalne - 14 000 000 Euro

Poddziałanie nr 7.2.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową
ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - 5 000 000 Euro

Poddziałanie nr 7.2.3 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową
ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej - 2 500 000 Euro

Poddziałanie nr 7.2.4 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową
ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej –3 000 000 Euro

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy projektów:

Edukacja ponadgimnazjalna w tym zawodowa zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych:

1. Przedsięwzięcia prowadzące bezpośrednio do poprawy warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez **przebudowę, rozbudowę lub adaptację (w tym także zakup wyposażenia) placówek i szkół ponadgimnazjalnych, w tym zawodowych i specjalnych.**
2. Przedsięwzięcia z zakresu **wyposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.**
3. Przedsięwzięcia z zakresu **wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych, uczniów szczególnie uzdolnionych.**

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

4. Przedsięwzięcia ukierunkowane na **wspieranie ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego** oraz **tworzenie w szkołach zawodowych warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej** pod kątem wyposażenia, doposażenie warsztatów, pracowni itp.
5. Przedsięwzięcia z zakresu budowy nowych obiektów **służących praktycznej nauce zawodu.**

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Ważne (dot. całego działania):

- Aby projekt mógł być realizowany, **projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania wspartej w wyniku realizacji projektu infrastruktury i/lub zakupionego wyposażenia** (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu oraz **w zakresie szkolnictwa zawodowego konieczność uwzględnienia wymiaru dopasowania do potrzeb rynku pracy i *smart specialisation***).
- Wszystkie przedsięwzięcia związane z poprawą warunków kształcenia będą uwzględniać konieczność dostosowaniem infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako obowiązkowy element projektu).
- Budowa nowych obiektów jest możliwa wyłącznie w przypadku obiektów służących praktycznej nauce zawodu i w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Ważne:

Wymogi dotyczące przedsięwzięć z zakresu kształcenia zawodowego:

- Wsparta w wyniku realizacji projektu infrastruktura powinna być dostosowana do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.
- Działania mające na celu poprawę infrastruktury szkół zawodowych powinny być realizowane z zaangażowaniem pracodawców tak, aby w jak największym stopniu stworzone warunki kształcenia odpowiadały na potrzeby rynku i zaowocowały wykształceniem wysokiej klasy specjalistów, poszukiwanych na rynku pracy.
- Rezultatem projektu powinno być dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, uwzględniające minimalne standardy zawarte w podstawie programowej.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni).

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organy prowadzące szkoły, w tym organizacje pozarządowe;
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów:

- 50 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia;
- 100 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów infrastrukturalnych.

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów:

- 10 mln PLN

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Wskaźniki z ram wykonania:

Wskaźniki produktu	Cel pośredni 2018 – Ramy wykonania	Cel końcowy 2023
Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)	1 365	4429

